

Humanitaarraamatukogu arengukava

versioon 0.1

14.12.2018

1. Valdkonna praegune olukord

Tegevus	Mõõdik	Näitaja 2017
Uusi lugejaid, humanitaar + kunstid	% uutest lugejatest	34%
Kojulaenutusi, humanitaar + kunstid	% avakogude laenutustest / kõikidest kojulaenutustest	81% / 28%
Välisteavikute komplekteerimiseelarve	% sotsiaal / humanitaar	81% / 19%
Komplekteerimisel väliseksperptide osa	%	10-60%
Pidev kliendikontaktide analüüs	SI % uued lugejad / SI% päringud / DIVE indeks	60 % / 67% / 84%
SERVQUAL uuring (humanitaar + kunstid kokku)	% raamatukogu olulisus infoallikana / % raamatukogu õpetab infootsingut	75% / 62%
Haridusprogrammid / täienduskoolitused	Arv	3 / 3
Erialalugemissaalid	Arv	5
Liivametsa lugemiste kasutamine	Arv	38 000
Koostööpartnerid	Arv	62
Kultuuriüritused (GIS-päev, Emakeelepäev, 25-kaunimat, Wiiralti kunstiauhind, Tallinna illustratsioonitriennaal, Kultuurinäädal, Muuseumiöö)	Arv	

2. Toetatavad strateegia eesmärgid

I fookus RRI unikaalsete kogude ja teenuste kaudu rikastame ja toetame Eesti haridust, teadust ja loometegevust

- Avatud ja laiapõhjalised humanitaarraamatukogu teenused
- Digitaalhumanitaaria lahendustel põhinevad teenused
- Humanitaarteadlaste ja loovinimeste võrgustiku hoidmine ning laiendamine
- Kogukondade kaasamine ja loomine
- Hariduskeskusena formaalse ja informaalsete õpitegevuse toetamine
- Haridusasutustega koostöö laiendamine
- Infokirjaoskuse ja digipädevuste arendamine

Humanitaarraamatukogu teenusega täidetakse RRI seadusega sätestatud humanitaar- ja sotsiaalteaduste raamatukogu rolli (§ 4.3).

3. Valdkonna arengu eesmärgid

Aastaks 2021 on RRil humanitaarraamatukoguna selge identiteet, positiivne kuvand ning erialaspetsialistide poolt hinnatud mitmekesised kogud. Järjepidevalt toimuvad traditsioonilised kultuuriüritused ning personal on avatud uutele ideedele ja arengusuundadele.

1. Sidusam koostöö huvigruppide ja koostööpartneritega

Ühisprojektide algatamine kirjandusorganisatsioonidega – nt Eesti Kirjanike Liit, Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus, Tallinna Kirjanduskeskus, Eesti Kirjanduse Teabekeskus. Koostööpartnerite ringi laiendamine ja koostöösuhete arendamine üleriigiliselt erinevate õppe- ja mäluasutustega. Toetatakse noorte omaalgatusi.

2. Kogude kujundamine kaasavalt ja järjepidevalt

Potentsiaalsete huvigruppide küsitlemine/intervjuerimine ning tulemuste kasutamine humanitaarraamatukogu arendamiseks. Rahvusteaviku eksemplaarsuse suurendamine vastavalt kasutusstatistikale ja nõudlusele, et kujundada senisest kasutajasõbralikum kujulaenuspoliitika. Võimalikult ammendav *Estonica* komplekteerimine. Referentide tugivõrgustiku rahalise motiveerimise võimalus. Voogedastusel põhinevate andmebaaside hankimine, et liita eri valdkonnad üheks humanitaarraamatukoguks, luues nii sünergia huvigruppide vahel (kunstnikud, muusikud, kultuuriuurijad, ajaloolased, keele- ja kirjandusteadlased). Austria, Saksa ja Šveitsi kirjanduse ja perioodika komplekteerimine vastavalt partneritega sõlmitud koostöölepingutele. Tihedama kontakti loomine, koostöövõimaluste uurimine ja teavitustöö saksa keele ja kultuuri eriala üliõpilaste ja õppejõududega Tallinna Ülikoolis.

3. Digitaalhumanitaaria teenuste pakkumine

Humanitaarraamatukogu roll ja ülesanne on töötada võrgustiku kujundajana ja viia info uute võimaluste kohta teadlasteni. Humanitaarvaldkonna digitaalne andmestik on leitav, kättesaadav, koostalitlusvõimeline ja taaskasutatav.

Koostada eraldi strateegiline dokument Digitaalhumanitaaria teemal. Tegemist interdistsiplinaarse valdkonnaga, mis ei ole puhas humanitaaria ega ka tehnoloogia. Selgust vajab termin ise, sest sellest peaks enam-vähem ühtemoodi aru saama.

4. Huvi ja teadlikkuse suurendamine

Prioriteetseteks teemadeks eesti kirjandus, ajalugu, kunst ja muusika, et suurendada huvi ja teadlikkust sihtrühmades. Info humanitaarraamatukogu kohta on kõikehõlmav ja kergesti kättesaadav. RRI kui humanitaarraamatukogu iseloomustavate suurürituste läbiviimine aitab kaasa RRI tuntusele ja positiivse maine kujundamisele. Toimub järjepidev ja süstemaatiline tegevus kuvandi loomisel ja sõnumite edastamisel. Sotsiaalmeedia võimaluste rakendamine. Kogude ja teenuste tutvustamine hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel, teema ja sihtgrupi põhisel. Raamatukogude ja muuseumide haridustegevuse kogemuse kaardistamine ja analüüsimine Eestis ja välismaal, eesmärgiga sõeluda välja RRI profiiliga sobituvad vormid. Koolitus- ja haridusprogrammid gümnaasiumile ja tudengitele arvestavad õppekavu, eakohasust, olles samas huvitavad ning arendavad. Raamatukogu kui institutsiooni traditsioonide ja ajaloo väärtustamine. Näitused ja publikuprogrammid. Kogude uurimine, tulemuste tutvustamine erialastel konverentsidel Eestis ja välismaal. Näitused seostatuna uurimistööga kui väljund kogudele ja samas kommunikatsioonikanal.

5. Personali arendamine ja koolitamine

Erialainfospetsialisti rolli kujundamine vastavalt uuenevatele ootustele ja oludele: andmehaldus, infokirjaoskuse koolituste läbiviimine vastavalt erialale, digipädevus koos andmete analüüsimise ja visualiseerimisega. Praktiline õppimiskogemus töövarjuna, professionaalset arengut toetavad koolitusüritused ja konverentsid, et raamatukoguhoidja oleks erialaspetsialistile võrdväärne teejuht. Teaduri potentsiaaliga (eesti kirjandus) ja koolitaja kogemusega (haridusprogrammid) töötajate värbamine.

4. Tegevuskava 2019-2021

Tegevus	Vastutab	2019	2020	2021
Koostöövõrgustiku laiendamine (1-2)	Teenuse juht			
GIS-võimaluste aktiivne pakkumine (3)	Teenuse juht			
Kogude uurimine, tulemuste tutvustamine suuliselt, kirjalikult, näitused (4)	Teenuse juht			
Raamatukogude ja muuseumide haridustegevuse analüüs parima praktika leidmiseks RRile (4)	Teenuse juht			
Haridus- ja elamusprogrammide ning töötubade väljatöötamine (kirjandus, ajalugu, muusika, kunst, kartograafia) (4)	Teenuse juht			
Sotsiaalmeedia võimaluste rakendamine (4)	Teenuse juht			
Järjepidevate ja regulaarsete suurürituste korraldamine (4)	Teenuse juht			
Erialane täiendkoolitus, õppereisid teistesse raamatukogudesse (5)	Teenuse juht			
Osalemine erialastel konverentsidel (IAML, LIBER, IFLA, ICA jt.) (4-5)	Teenuse juht			

5. Valdonna arengu mõõdikud

Näitaja	Mõõtmise viis	Sihttase 2019	Sihttase 2020	Sihttase 2021
Humanitaarteaduste väljaannete hankimise osakaal	Humanitaarteaduste osakaal komplekteerimis eelarves	1/3 ja 2/3		
Humanitaarteadust alaste teavikute kaasalaenutamine	Avakogu laenutustest, %	80%		

Välisekspertide soovitude osa	Välisekspertide arv ja nende soovitusel laekunu %	30%	35%	
Koostööpartnerite ring	Suurenemine aasta-aastalt	64	66	
Uute lugejate seas humanitaaria osa	Registreeritud lugejate seas humanitaaria osa, %	34%		
Kogude uurimine	Vähemalt üks ettekanne, artikkel ja näitus aastas	3	3	3
Sotsiaalmeedia regulaarsed postitused	Vähemalt kord nädalas			
Suurüritus	Toimub vähemalt kord aastas	1	1	1
Uute teemadega haridusprogrammid, töötoad	Vähemalt üks aastas	1	1	1
Töötajate kompetentside arendamine humanitaarraamatukogu arenguvajadustest lähtuvalt	100% töötajatest on osalenud vähemalt kahel koolitusel aastas	100%	100%	100%
Õppereisid Eestis ja välismaal infospetsialistidele	Vähemalt kaks grupikülastust aastas	2	2	2

Strateegiaga otseselt seotud teenused:

Teavikute komplekteerimine
 Teavikute laenutamine
 Haridustegevus
 Isikuarhiivide säilitamine
 Küsi meilt
 Kasutajaks registreerimine
 Näitusteenus
 Personaalne nõustamine
 Laenutamine teisest raamatukogust
 Täiendus, kutsekoolitus
 Rahvusraamatukogu digitaalne värav
 Eesti väljaanded Rahvusraamatukogu digitaalarhiivis
 Lugejaarvutid, internet
 Rahvusbibliograafia
 Rakendusuuringud
 Teavikute kataloogimine
 Digitaalse säilituseksemplari kogumine

LISAD

6. Peamised sihtrühmad

Sihtrühm	Eesmärk	Mõju
Kes?	Mida me neile pakkuda tahame?	Mis selle läbi muutub / paremaks läheb?
Loomeinimesed	Inspiratsiooni ja loomeainest	Positiivne kuvand raamatukogust, kogude uurimine ja kaudsemalt ka kogude väärtustamine
Üliõpilased, magistrandid, doktorandid	Õppetööks vajalik abi koolituste ja kogude tutvustuste näol	Suurema infopädevusega kasutajad ja laenutajad
Gümnaasiumiõpilased	Uurimistöödeks vajalik abi	Potentsiaalsed kasutajad ülikoolis õppides
Õpetajad	Õppekavast lähtuvalt pakkuda tuge ja abi (kogud, koolitused)	Kasutajaskonna mitmekesisustumine ja suurenemine
Uurijad, eralaspetsialistid	Süsteemne, korrastatud ligipääs infole, teavikutele	Edeneb Eesti kultuuriloo uurimine, kaudsemalt ka positiivne kuvand raamatukogust
Harrastajad, huvilised	Toetada huviharidust ja harrastusuurijaid	Rikastub Eesti kultuuripilt, Eesti demokraatia tugevnemine

7. Arengukava ellu viimiseks vajalikud ressursid

Aast a	Kuluga seotud tegevus	Kulu					
		HR	Ruum	IKT	Taristu	Raha	Muu
	Rahvusteaviku komplekteerimine					x	
	Välisteaviku komplekteerimine					x	
	Referentide tugivõrgustiku rahaline toetamine					x	
	Koolitused, konverentsid					x	
	Näitustegevus – kujundus, vahendid jm					x	
	Uute kompetentsidega ametikohad	x					